

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim

Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks 73 19 91 01

Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Bjørn Rangbru
Miljøvernavdelingen

Innvalgstelefon
73 19 92 03

Vår dato
01.09.2016
Deres dato

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2016/6882-433.52
Deres ref.

Synnerdalen Beitelag
v/ Kjell Ivar How

7298 BUDALEN

Avslag på søknad om skadefelling av jerv 31.8.2016

Synnerdalen beitelag v/ Kjell Ivar How har kvelden 31.8.2016 søkt om felling av jerv som gjør skade på sau. Dette etter at det er påvist skade av jerv på sau i Synnerdalen i Midtre Gauldal kommune. Med bakgrunn i en helhetlig vurdering av situasjonen, finner Fylkesmannen ikke å kunne gi tillatelse til felling av jerv i den aktuelle situasjonen.

Det vises til telefon med muntlig søknad fra Synnerdalen beitelag v/ Kjell Ivar How kvelden 31.8.2016 om felling av jerv som gjør skade på sau. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag formidlet samme kveld muntlig avslag på søknaden om felling av jerv per telefon til Synnerdalen Beitelag v/ Kjell Ivar How. Dette brevet er en skriftlig bekreftelse på avslag på søknaden om skadefelling av jerv, formidlet muntlig.

Bakgrunn

Synnerdalen beitelag v/ Kjell Ivar How søkte Fylkesmannen om tillatelse til felling av jerv kvelden 31.8.2016. Bakgrunnen for søknaden var at det var funnet 1-en sau drept av jerv (undersøkt av Statens naturoppsyn (SNO) 31.8) nær Halstjønna i Synnerdalen, det var i tillegg observasjoner av et par tre søyer uten lam i området, samt at det var observert jerv i området i sommer.

Det nevnes også at bittskadene på den døde sauene liknet på bittskadene på de døde sauene som ble funnet ved Skaumsjøen lenger vest. Det var bitt både i strupe og nakke, og det drøftes om det kan være samme jerv. Ved Skaumsjøen er det innvilget fellingstillatelse på skadegjørende jerv som gjelder til og med 9.9.2016. Det ble drøftet om det kunne være samme jerv som gjorde skade, og om det var aktuelt å utvide fellingsområdet for denne, slik at området til Synnerdalen beitelag ble innlemmet, eller at det ble innvilget egen fellingstillatelse i området til Synnerdalen beitelag.

Hjemmelsgrunnlaget

Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) og forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) danner den juridiske rammen for fylkesmannens vedtak i saken.

Politiske og forvaltningsmessige føringer

Det nasjonale bestandsmålet for jerv ble etter behandling i St.meld. nr. 15 (2003-2004) satt til 39 årlige ynglinger, jf. Inst. S. nr. 174 (2003-2004) og

rovviltforskriften § 3. Bestandsmålet for region 6 (Møre og Romsdal, Nord- og Sør-Trøndelag) er satt til 10 årlige ynglinger av jerv. Dette målet for regionen er av regional rovviltnemnd fordelt på fylkene i regionen, Nord-Trøndelag 4 ynglinger av jerv, Møre og Romsdal 3 ynglinger av jerv og Sør-Trøndelag 3 ynglinger av jerv.

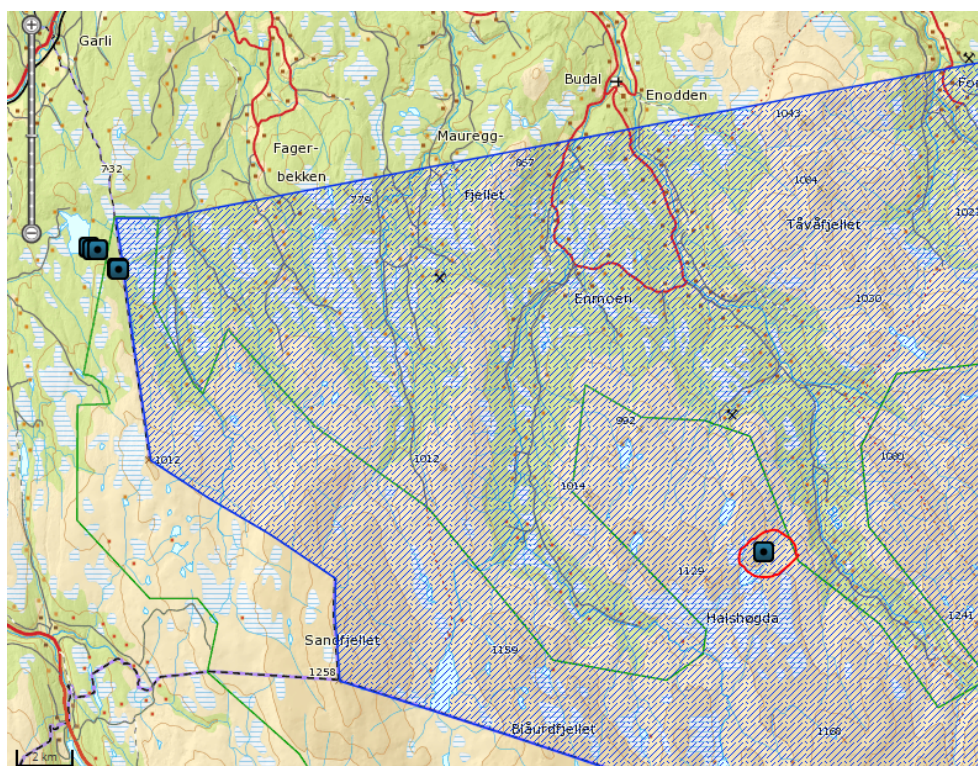
Regional forvaltningsplan for rovvilt i region 6

Det er utarbeidet en forvaltningsplan for rovvilt i region 6 – Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag. Gjeldende plan ble vedtatt av Rovviltnemnda 21. november 2013.

Av forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 er følgende område definert som område med mål om yngling av jerv:

«Holtålen, Tydal og Røros kommuner samt deler av Selbu (øst for fylkesvei 963 og nord for Nea) og Midtre Gauldal kommuner (fra kommunegrensen mot Holtålen på Korsfonnfjellet langs nasjonalparkgrensen til Forelhogna nasjonalpark og til Kåppårtjønna). Videre i direkte linje fra Kåppårtjønna til kommunegrense mot Rennebu/knekkpunkt nasjonalparkgrense: 3 ynglinger.»

Det følger av forvaltningsplanen at det aktuelle området i Midtre Gauldal kommune, hvor det er påvist skade, er innenfor områdene med mål om yngling av jerv i Sør-Trøndelag.

Figuren viser «yngleområde for jerv», samt påviste skader på sau forårsaket av jerv 29-31.8.2016 (Rovbase). Prikken med rød ring rundt er sauen ved Halstjønnå i Synnerdalen. De andre, lenger vest, er ved Skaumsjøen.

Rovdyrforliket

«Norsk rovviltforvaltning skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og

den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølging av dette. (...)

Dyr på utmarksbeite har mange positive kvaliteter, og det er viktig å sikre levedyktig næringsvirksomhet i landbruket i områder med rovvilt. Forlikspartene viser til den todelte målsettingen etter rovviltforliket fra 2004, og at utfordringen ligger i å ivareta begge deler uten at konfliktene mellom dem blir større enn nødvendig.(...)

2.2.19 Det er et felles mål at tapstallene for beitenæringen må ned. Soneinndelingen må forvaltes tydelig. (...) I prioriterte rovviltområder skal saueproduksjon og andre produksjoner basert på utmarksbeite tilpasses gjennom forebyggende tiltak og omstilling, med utgangspunkt i forekomsten av rovvilt i beiteområdet (...)

Brev fra statsråden

Det fremgår i brev fra Klima- og Miljøministeren 28. april 2014 at det skal være en tydeligere soneforvaltning.

«Et tydelig skille mellom soner skal innebære at vi skal ha lav terskel for tillatelse til uttak av rovdyr som har gjort eller forventes å gjøre skade i prioriterte beiteområder. (...) I prioriterte yngleområder for rovdyr skal terskelen for å tillate uttak av rovdyr være tilsvarende høy, og beitenæringen og andre interesser skal der tilpasse seg rovdyrenes tilstedeværelse.»

Betingende fellingstillatelser

Rovviltnemnda vedtok den 26.5.2016 en kvote for betingede fellingstillatelser på jerv gjeldende for perioden fra 1. juni 2016, til 15. februar 2017. Myndigheten til å vurdere søknader om skadefelling er med det lagt til Fylkesmennene i region 6.

Rovviltnemnda har gjort en vurdering av bestandsstørrelsen og den skade som jerv påfører bufe- og tamreinnæring, jf. prinsippet om en arealdifferensiert forvaltning, og på dette grunnlag fastsatt en kvote for skadefelling av jerv som kan iverksettes av respektive fylkesmenn etter rovviltforskriften § 9 dersom skadesituasjonen tilsier det. Fylkesmannen skal i hvert enkelt tilfelle gjøre en vurdering av om felling er nødvendig sett i forhold til vilkårene i forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9, jf. § 1 og § 6.

Rovviltnemnda vedtok 26.5.2016:

«5 betingede skadefellingstillatelser på jerv. Bestanden ligger over bestandsmålet per i dag. Terskelen for skadefelling bør være lav i områder som har oppfylt bestandsmålet i henhold til forvaltningsplanen. I områder uten mål om yngling av jerv skal terskelen for å få skadefellingstillatelse være spesielt lav.»

Prinsipper for offentlig beslutningstaking jf. naturmangfoldloven

Etter naturmangfoldloven §§ 1 og 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt, og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid veies opp i mot andre viktige samfunnsinteresser jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis

naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jamfør prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at beslutningsgrunnlaget skal være best mulig jamfør naturmangfoldloven § 8. Dersom beslutningsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig, kommer naturmangfoldloven § 9, føre- var- prinsippet, til anvendelse. Fylkesmannen vurderer kunnskapsgrunnlaget som godt, og § 9 vurderes som lite aktuell.

Fylkesmannen viser til at dette vedtaket blant annet bygger på kunnskap om jervens bestandssituasjon i fylket, slik den er beskrevet i det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt, og til beskrivelsen av dette programmet i kommentarene til rovviltforskriften § 3. De siste bestandsrapportene ligger på www.Rovdata.no

Jervbestanden i Sør-Trøndelag

I region 6 er det fastsatt et bestandsmål på 10 årlige ynglinger av jerv. Det er fastsatt ett delmål om 3 årlig ynglinger i Sør-Trøndelag. Registrert bestand har ligget knapt over det fastsatte bestandsmål for regionen de siste tre årene med 12 i 2013, 10 i 2014 og 12 i 2015. Bestanden i Sør-Trøndelag har vært på eller nær målet om tre årlige ynglinger med 3 i 2013, 1 i 2014, 4 i 2015, og foreløpige tall for 2016 på 3 ynglinger. Omtrent på fastsatt bestandsmål i fylket. En av årets ynglinger er like utenfor område med mål om yngling. Kjent avgang av jerv i Sør-Trøndelag etter 1.6.2015 er på 3 dyr. Alle er hanner felt under lisensjakt i henholdsvis Oppdal, Meldal og Holtålen kommuner.

Fylkesmannens vurdering av søknaden

Rovviltnemnda har gjort en vurdering av jervbestanden i region 6 og satt en betinget kvote på 5 dyr for perioden 1. juni 2016 til 15. februar 2017. Det fremgår av vedtak til Rovviltnemnda at terskelen for skadefelling bør være lav i områder som har oppfylt bestandsmålet i henhold til forvaltningsplanen, og at i områder uten mål om yngling av jerv skal terskelen for å få skadefellings-tillatelse være spesielt lav. Det er per i dag ikke felt jerv i medhold av den betingede kvoten, og gjenværende kvote er følgelig 5 dyr. Fylkesmannens oppgave er begrenset til å vurdere konkrete søknader om skadefelling opp mot rovviltforskriftens § 9.

Forvaltningsplanen for rovvilt har som mål å ha 3 ynglinger av jerv i forvaltningsområdet i Sør-Trøndelag. I Sør-Trøndelag er det ikke oppnådd mål om 3 ynglinger innenfor forvaltningsområdet (1 like utenfor) i 2016. Det er dokumentert registrering av jervtispe med unger nært Halstjønnå i Midtre Gauldal. Dette er 1 av 2 registrerte ynglinger innenfor forvaltningsområdet i 2016. Ynglingen er relativt nært området hvor det var påvist sau drept av jerv.

Det følger av rovviltforskriftens § 9 at områdets status i forvaltningsplanen skal vektlegges i forbindelse med vurderinger av søknader om skadefelling. Det følger av forvaltningsplanen i region 6, føringer i brev fra LMD og MD av 28. juli 2006, rovviltforliket av 2011 punkt 2.2.19 og brev fra Statsråden 28.4.14 at i de områder som er definert som prioriterte rovviltområder skal næringsutøverne tilpasse driften med utgangspunkt i at rovvilt forekommer i beiteområdet.

Forvaltningen skal utøves med utgangspunkt i et ønske om å oppfylle bestandsmålet for jerv innenfor de områdene som er avsatt som yngleområder.

Det aktuelle området i Midtre Gauldal kommune er innenfor område med mål om yngling av jerv, og det følger av forvaltningsplanen at en i slike områder skal sikre at en har en kontinuerlig bestand av jerv. Det skal praktiseres en høyere terskel for å gi tillatelse til felling av jerv i dette området sett i forhold til områdene som ikke er prioritert som yngleområder for jerv. Etter vår vurdering ligger det i dette at det må påregnes noe tap til jerv i områdene med mål om yngling av jerv. Og at det i forvaltningssammenheng er krav om ett større skadeomfang for å utløse en tillatelse til felling i områder med mål om yngling enn i områdene uten mål om yngling av jerv.

Videre følger det av rovviltforskriftens § 9 at Fylkesmannen skal gjøre en særlig vurdering av den konkrete situasjonen opp mot følgende 4 kriterier;

Områdets betydning som beitemark

Synnerdalen, Endalen, og fjellområdene omkring er viktige beiteområder for sau i Midtre Gauldal kommune. Det er gode beiter, og områdene har et stort antall sau på beite.

Skadenes omfang og utvikling

Det ble påvist 1 sau er drept av jerv 31.8.2016. Det er ikke registrert tap til jerv tidligere i årets beitesesong. Fylkesmannen er informert om at det er observasjoner av et par tre søyer uten lam i området, samt at det er observert jerv i området i sommer. På nåværende tidspunkt vurderes det påviste skadeomfanget til jerv å være beskjedent.

Potensialet for fremtidige skader

Det er seint i beitesesongen, og sankingen vil starte i nær fremtid. Det er mye sau i området, og det vil ta en del tid å ta ned sauene. Erfaringer fra de siste år viser at det har vært en del skader på sau, forårsaket av jerv, i det aktuelle området helt på tampen av beitesesongen. Med bakgrunn i dette kan det forventes noe skade i tiden som kommer. Fylkesmannen ønsker å følge utviklingen.

Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

Fylkesmannen har i det muntlige avslaget av søknad om skadefelling av jerv oppfordret beitelaget til å gjennomføre ekstraordinært tilsyn for å avklare situasjonen. I den sammenheng også ta kontakt med Fylkesmannen om økonomisk støtte til ekstraordinært tilsyn. Erfaringer fra området tidligere år tilsier at rask/tidlig nedsakning bør vurderes.

Konklusjon

Skadefelling skal være et begrenset virkemiddel for å ta ut ett bestemt skadevoldende individ av rovdyr. Det er påvist 1-en skade av jerv i det aktuelle området i Midtre Gauldal kommune i 2016. Fylkesmannen har forståelse for at situasjonen oppleves som krevende. Samtidig er det slik at jerv er en art som nasjonal politikk, og forvaltningsplanen for region 6, har føringer for skal være i det aktuelle området. Etter vår vurdering ligger det i dette at det må påregnes noe tap til jerv i områdene med mål om yngling av jerv.

Fylkesmannen har høyere terskel for å gi tillatelse til felling av jerv innenfor områdene som er avsatt for yngling av jerv enn utenfor. Vi legger vekt på at skadebildet til nå er begrenset, at 1 av 2 registrerte ynglinger i år innenfor området med mål om yngling er i nærheten, samt at det nærmer seg sanketid, og at vi har anbefalt å gjennomføre ekstraordinært tilsyn for å avklare situasjonen. Og i den sammenheng ta kontakt med Fylkesmannen om økonomisk støtte. På dette grunnlag avslår Fylkesmannen i Sør-Trøndelag søknad om felling av jerv i denne delen av Midtre Gauldal kommune.

Vedtak

Ut fra vurderingene ovenfor, vedtak om betingede tillatelser fra Rovviltnemnda av 19.5.2015 og med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9, jf. §§ 1 og 6, avslår Fylkesmannen søknad om tillatelse til felling av jerv i denne delen av Midtre Gauldal kommune.

Saksopplysninger

Dette vedtaket kan etter reglene i forvaltningsloven påklages, innen 3 uker etter at avgjørelsen er mottatt/ gjort tilgjengelig på www.miljovedtak.no. En eventuell klage rettes til Miljødirektoratet, men sendes via fylkesmannen. Klagen skal nevne det vedtak som klagen gjelder og nevne den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og eventuelle opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

Alle vedtak som angår felling av fredet rovvilt blir gjort tilgjengelig på www.miljovedtak.no. De som ønsker å motta vedtak som angår felling av fredet rovvilt kan abonnere på vedtakene der og dermed få de tilsendt per e-post fortløpende. Abonnementet kan avgrenses til bestemte områder.

Med hilsen

Stein-Arne Andreassen (e.f.)
miljøverndirektør

Bjørn Rangbru
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi:

Rovviltnemnda Region 6	v/Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Postboks 2600	7743	STEINKJER
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Midtre Gauldal kommune		7290	STØREN

Elektronisk via Miljøvedtaksregisteret

Næringsorganisasjoner
Naturvernorganisasjoner
Mattilsynet